

Европейски съд по правата на човека

Вале срещу Франция

(*Vallee v. France*)

Жалба № 22121/93

Решение от 26 април 1994 г.

(резюме)*

Чл. 6, т. 1: разумен срок на производството по спор относно граждански права и задължения

Дори и след получаването на обезщетение от специалния фонд, интересът на жалбоподателя в производството, свързан с обезщетяването на имуществените и неимуществените вреди в резултат на заразяването му с вируса на СПИН, е продължавал да бъде от изключителна важност.

Факти по делото

Жалбоподателят, хемофилик, бил заразен с вируса на СПИН при преливане на кръв между ноември 1984 г. и юни 1985 г. Той подал предварително искане за обезщетение до министъра на здравеопазването на 12 декември 1989 г. Искането било отхвърлено на 30 март 1990 г. На 31 май 1990 г. той подал жалба срещу решението на министъра до Версайския административен съд и предявил претенция за обезщетение в размер на 2 500 000 френски франка, ведно със законната лихва. През юли 1991 г. делото било прехвърлено за разглеждане на Парижкия административен съд, който бил натоварен да разгледа всички искове срещу държавата на заразени хемофилици. На 25 март 1992 г. съдът постановил предварително решение по случая приемайки, че държавата е отговорна пред хемофилиците, заразени с вируса на СПИН между 12 март и 1 октомври 1985 г. при преливане на кръв, неподложена на топлинна обработка. Той изискал от жалбоподателя да представи резултатите от направените му кръвни тестове от 18 септември 1984 г., 27 ноември 1984 г. и 4 юни 1985 г. След като получил препис от решението 2 месеца по-късно, г-н Вале ги представил. На 20 януари 1993 г. било проведено съдебно заседание, на което представителят на правителството предложил съдът да присъди обезщетение в размер на 2 200 000 франка, със законната лихва от 13 декември 1989 г., която сума била по-голяма от нормално присъжданата на заразените хемофилици с тази степен на развитие на болестта, но се отчитал фактът, че и петимата братя на г-н Вале са били заразени, както и това, че той самият е бил заразен толкова млад (20-годишен). Съдът постановил решение едва на 28 май 1993 г., в което приел, че държавата е отговорна и че обезщетение в размер на 2 000 000 франка ще компенсира претърпените от г-н

* Материалът е подготвен и предоставен от Фондация *Български адвокати за правата на човека*, като част от диск „Сборник материали по правата на човека”, издаден от НИП през 2007 г.

Вале вреди. Със същото решение съдът отнасял делото пред Държавния съвет¹ (*Conseil d'Etat*) за становище по приложение на закона относно паралелно подаденото от г-н Вале искане пред обезщетителния фонд, създаден със закон от 31 декември 1991 г., в чийто чл. 47 се уреждала системата за обезщетяване на хемофилици и пациенти, подложени на кръвопреливане, които са били заразени от кръвни продукти. Произнасянето на окончателно решение било отложено до получаване становището или, ако такова не бъде дадено, до изтичането на три месеца от датата, на която делото е било изпратено в Държавния съвет. На 16 септември 1993 г. г-н Вале поискал от административния съд да постанови решението си без повече отлагане, тъй като становището не било постъпило в определения срок. На 15 октомври 1993 г. Държавният съвет излязъл със становището, че ако фондът е заплатил някакво обезщетение, трябва да се счита, че част от вредите вече са компенсирани и административният съд трябва да приспадне тези суми при определяне размера на обезщетението. На 5 януари 1994 г. Парижкия административен съд постановил окончателното си решение, с което държавата била осъдена да заплати част от обезщетението, след приспадане на сумата, изплатена от обезщетителния фонд. Решението било връчено на г-н Вале на 4 март 1994 г. Срокът за обжалването му изтичал на 4 май с.г. Към момента на постановяване на решението на Европейския съд, г-н Вале не бил подал жалба.

Резюме на решението на Европейския съд

На 9 юни 1993 г. г-н Вале е подал жалба до Европейската комисия, като се оплаква от времето, което е отнело разглеждането на иска му за обезщетение срещу държавата. Той твърди нарушение на чл. 6, т. 1 на Конвенцията.

1. Периодът, който трябва да се вземе предвид

Периодът е започнал да тече на 12 декември 1989 г. и още не е завършил, тъй като срокът за обжалване на решението от 29 януари 1994 г. на Парижкия административен съд изтича на 4 май 1994 г., т.е. до момента на разглеждането на делото от Европейския съд са изтекли повече от 4 години.

2. Сложност на делото

“Съдът е на мнение, че дори да се приеме, че делото се е отличавало с известна сложност, то информацията, необходима за решаване на въпроса за отговорността на държавата, е била на разположение от дълго време. Във всеки случай, съдът е могъл да поиска становището на Държавния съвет на по-ранен етап на производството. В допълнение на това, проблемите, възникнали от съществуването на две паралелни процедури – пред административните съдилища и пред обезщетителния фонд – не могат да оправдаят продължителността на разглежданото производство.”

3. Поведение на жалбоподателя

¹ Върховната административна съдебна инстанция във Франция (*бел.ред.*)

Правителството твърди, че пропуска на жалбоподателя да представи доказателства относно инфектирането си е наложил постановяването на предварителното решение от 25 март 1992 г. Г-н Вале възразява от своя страна, че към този момент вече е бил представил достатъчно медицински документи. “Съдът отбелязва, че [допълнителните] документи са били изисквани 22 месеца след образуването на производството и че правителството не упреква жалбоподателя в забавяне при предоставянето на исканата информация.”

4. Поведението на държавните власти

Относно поведението на административните органи г-н Вале твърди, че министърът е действал бавно при предоставянето на отговорите и становищата си – отнело му е 3 месеца и половина да отговори на предварителното искане и още 6 месеца да представи становището си пред административния съд. В допълнение той изтъква, че изминалият период от година и половина от приемането на закона от 31 декември 1991 г. до приемането на постановлението за прилагането му е неприемливо дълъг. Съдът по същество е съгласен с тезата на жалбоподателя.

Що се отнася до действията на административните съдилища, както и по делото *Х. срещу Франция*² (решение от 31 март 1992 г., А.234-С, стр. 94, § 47) Съдът приема, че интересът на жалбоподателя, заложен в спорното производство, е бил от жизнено значение за него, поради което се е изисквало извънредно усърдие. Той е бил в последния стадий на неизлечимата болест, с произтичащата ограничена очаквана продължителност на живота. “Въпреки всичко, административният съд не е използвал правомощията си, за да ускори производството, макар и да е бил запознат с решението на Европейския Съд по делото *Х. срещу Франция* и със здравословното състояние на г-н Вале.” Съдът посочва няколко ненормално дълги периода от производството – 22 месеца от жалбата пред административния съд до първото заседание по делото; 7 месеца от депозиране на писмените бележки на жалбоподателя до второто заседание; близо 5 месеца от становището на Държавния съвет до уведомяването на жалбоподателя за решението на административния съд. “Позовавайки се на решението си по делото *Х. срещу Франция*, Съдът повтаря, че период от повече от четири години за получаване на решение от първата инстанция далеч надхвърля разумния срок за дело от подобно естество. Разумният срок вече е бил надхвърлен дори и преди жалбоподателят да получи обезщетение от фонда на 18 декември 1992 г. След тази дата интересът на г-н Вале в производството, свързан с обезщетяването както на имуществените, така и на неимуществените вреди, е продължавал да бъде от изключителна важност. В заключение, чл. 6, т. 1 е нарушен.”³

Съдът приема, че жалбоподателят без съмнение е претърпял неимуществени вреди, за които частично вече е бил обезщетен от фонда, за разлика от г-н Х., и присъжда обезщетение в размер на 200 000 франка, както и заплащане от страна на ответната държава на разноски по делото в размер на 59 300 франка.

² X v. France

³ Решението е единодушно.